

16-5-96
40

**Hai thái độ: buông cọng sản và bám cọng sản,
và hai kết quả: no và đói**

Tôn Thất Thiện

Ngày 14 tháng 5 vừa qua, nhật báo *New York Times* có đăng hai bài tường thuật liên quan đến một vấn đề mà những người theo dõi những biến chuyển trong các nước cộng sản, trong đó Việt Nam đứng hàng đầu, phải để ý. Đó là vấn đề nên buông chế độ cộng sản, hay nên tiếp tục bám vào chế độ đó, và hậu quả của quyết định này.

Tình hình hiện tại của Ba Lan và Bắc Hàn được tường thuật trong tờ báo nói trên cung cấp cho chúng ta một số dữ kiện cụ thể giúp chúng ta phán xét.

Bài nói về Ba Lan mang tít: "Một giai cấp tư sản (bourgeoisie) đang bùng phát và vung tay mua sắm. Những cải tổ của Ba Lan theo hướng thị trường tự do tỏ ra đã vững chắc".

Nội dung của bài báo là sau 7 năm kiên định cải tổ kinh tế theo hướng thị trường tự do và chấp nhận chế độ tư sản, một giai cấp trung lưu nay đã xuất hiện, phát đạt và sống một cuộc đời thoải mái, sung túc, trong sự tin tưởng về tương lai. Giai cấp này hiện nay gồm 6 triệu người, trên dân số 40 triệu, và càng ngày càng đông vì kinh tế tiếp tục phát triển và củng cố.

Có tiền mua nhà, ô tô

Sáu triệu người này nay có đủ phương tiện mua nhà riêng và sửa sang tu bổ nhà cho rộng hơn, đẹp hơn, đầy tiện nghi hơn. Hãng Ikea, một hãng Thụy điển lớn danh tiếng chuyên cung cấp bàn ghế và dụng cụ dùng trong nhà cho biết là số người hỏi về trang bị bếp của họ ở mức 1000 US \$ khá nhiều, một triệu chứng là những người đó có ý định và khả năng cải thiện đời sống của họ.

Hiện nay 95 % gia đình đã có tủ lạnh, 88 % có máy vô tuyến truyền hình màu, 62 % có máy giặt, 12 % có máy điện toán. Họ có xe hơi, loại xe tốt nhập cảng thay vì xe tồi tệ thời cộng sản sản xuất. Không những thế, họ còn nghĩ đến việc mua một xe thứ hai. Trong năm qua, số xe các hãng bán được tăng 40 %, và trị giá của tiền ngân hàng cho vay để mua xe cũng tăng 40 %. Họ cho con họ đi học trường tư, đi khám bác sĩ tư. Mỗi năm họ có thể đi nghỉ hè ở ngoại quốc, kể cả đi trượt tuyết ở các nơi danh tiếng ở Pháp, Áo, Ý...

Số tiền gửi ngân hàng tăng 14 % trong năm qua. Đó là một triệu chứng là dân có tiền, tin tưởng vào tương lai và hệ thống ngân hàng.

Mức độ tăng trưởng của kinh tế Ba Lan trong năm qua là 7 %. So với các nước Á đông thì nó không ngoạn mục lắm, nhưng so với các nước Tây phương, mà nước nào khá lắm mới đạt được 3-4 %, đó là một con số "làm cho người ta kinh ngạc" (stunning), theo ký giả tường thuật. Số xí nghiệp tư dùng trên 5 người hơn một triệu.

Tỷ số dân chúng thuộc giai cấp trung lưu 6 triệu người này chiếm 15 % dân số. Nhưng trong thực tế, nó lên đến 20 %, nghĩa là 8 triệu người trên tổng số 40 triệu dân. Lợi tức hàng tháng của những người này vào khoảng 800-1600 US \$ (9600-19.200 US \$ mỗi năm), so với lợi tức trung bình toàn dân là 300 US \$ mỗi tháng (3600 \$ mỗi năm). Số người được lợi tức 1600 US \$ mỗi tháng (19.200 \$ mỗi năm) gia tăng rõ ràng.

Dứt khoát dân chủ và tư sản

Trên đây là kết quả của một sự lựa chọn của dân, và đặc biệt là của những người lãnh đạo chính trị Ba Lan, kể cả những người trước kia thuộc Đảng Cộng Sản nhưng nay đã mang một nhãn hiệu khác và tuyên bố là chấp nhận trò chơi dân chủ, không có ý định tái lập chế độ cộng sản thời trước 1990. Như vậy là họ đã đủ sáng suốt để không đi ngược lại con đường hướng về dân chủ và tư sản tuy rằng họ có quyền hành trong tay. Đó là trường hợp của ông Janiewsky, người cựu cộng sản đã đắc cử Tổng Thống Ba Lan trong năm qua và thay thế ông Walesa, người đã lật đổ chế độ cộng sản.

Tất nhiên tuyên truyền của ĐCSVN sẽ chỉ vào trường hợp của Nga và nói rằng nước Nga cũng bỏ chủ nghĩa cộng sản để đi con đường tư sản, nhưng kết quả là tình hình nay đã xấu đi nhiều so với thời Liên xô, làm cho dân chúng bất mãn và trong dịp tuyển cử Tổng Thống sắp tới, thay vì bầu cho các ông Gorbachev và Yeltsin, những người chủ trương cải tổ và đi đường dân chủ và tư sản, rất có thể họ bầu cho ứng cử viên cộng sản, là Zyuganov, tuy rằng ông vẫn công khai còn giữ tư cách cộng sản. Nhưng, ông đã tuyên bố là ông không có ý tái lập chế độ cộng sản kiểu xô-viết thời trước. Có thể là ông không thành thực, nhưng với tâm lý chán ngán cộng sản ở Nga lúc này, nếu ông không giữ lời hứa thì rất có thể đi đến nội chiến.

Dù sao, lập luận của mấy ông tuyên truyền ĐCSVN bỏ qua sự kiện là hai ông Gorbachev và Yeltsin đã không dứt khoát làm mạnh ngay từ đầu, trong khi ở Ba Lan ông Walesa và đồng đội của ông đã áp dụng "shock therapy" -- biện pháp mạnh --, dứt khoát và quyết liệt dẹp bỏ chế độ cộng sản toàn diện và ngay từ đầu, và dân chúng Ba Lan tin tưởng vào lãnh đạo của họ và chấp nhận chịu đựng khó khăn một thời gian. Đồng thời, Ba Lan mới "không xã hội chủ nghĩa" này đã được một ưu thế lớn: đó là rất nhiều kiều dân Ba Lan ở ngoại quốc, vì tin tưởng ở sự thành thực và quyết tâm của giới lãnh đạo về quyết tâm dân chủ và tư sản hoá của họ, đã dồn dập đem tài đem vốn về giúp nước.

Ba Trong khi Ba Lan no thì Bắc Hàn đói

Trong khi tình trạng dân Ba Lan càng ngày càng cải thiện nhờ dân lẫn chính quyền đã sáng suốt dứt khoát quay lưng cho chế độ cộng sản và quyết tâm đi con đường tư sản và dân chủ thì Bắc Hàn, một quốc gia trước 1990 cũng theo chế độ "dân chủ nhân dân" như Ba Lan, và nay vẫn còn mang cái còng cộng sản ấy, từ mấy năm nay bị lâm

vào một khủng hoảng kinh tế càng ngày càng nặng, và từ hơn một năm nay đang phải đương đầu với một nạn đói trầm trọng và không có lối thoát.

Bài tường thuật của phóng viên báo *New York Times* mang tít: "Liên Hiệp Quốc nói Bắc hàn sẽ bị cảnh đói ngay từ mùa hè này". Tác giả của bài báo căn cứ trên tiết lộ của những nhà ngoại giao, các viên chức của Liên Hiệp Quốc và các tổ chức cứu trợ có mặt tại Pongyang, thủ đô Bắc Hàn, viết rằng: nếu không có viện trợ gấp thì trong vòng vài tháng nữa Bắc Hàn sẽ trải qua một nạn đói khủng khiếp. Hiện nay phần lương thực (hộ khẩu) của mỗi người dân đã bị cắt đi một nửa; giới nông dân đã phải bán tất cả đồ đạc trong nhà, mà ngay cả tóc của họ, để mua thức ăn. Có người phải liều mạng chấp nhận nguy cơ có thể bị bắn chết vượt qua biên giới Trung Cộng để kiếm ăn. Có người đã phải ăn cỏ cho đỡ đói.

Về kinh tế nói chung thì sự lụn bại càng ngày càng trầm trọng. Ngay ở thủ đô Pyongyang cúp điện dài dài nay thành chuyện thường; ngay cả nước uống cũng bị cúp. Và cũng ngay trong thủ đô Pyongyang nay lại có hiện tượng dân chúng đào xới tất cả những miếng đất có thể có trước nhà họ, kể cả vườn hoa, để trồng rau cải, và nuôi gà trên ban công để kiếm thêm thức ăn -- một hiện tượng đặc biệt của Việt Nam "xã hội chủ nghĩa" của những năm 1975-1980!

Chủ nghĩa xã hội = đói và chiến tranh

Các nhà quan sát viên đều đồng ý là nếu không có một sự cải tổ chế độ về kinh tế, và nhất là về chính trị, nếu chính quyền Bắc Hàn hiện tại cứ ù lì thì tình hình sẽ nguy cấp hơn nữa. Có những triệu chứng làm cho những chính giới quốc tế lo ngại. Đó là chính quyền Kim Jung Pil, muốn tránh một sự nổi loạn của dân chúng, sẽ dùng binh đội hùng mạnh của họ -- hơn 1,2 triệu binh -- tấn công Nam Hàn để đánh lạc hướng dư luận. Tuyên bố không công nhận Hiệp định Genève 1954 về đình chiến, không chấp nhận ranh giới phân chia Đại Hàn ngang vĩ tuyến 38 nữa, và cho quân xâm nhập vùng phi chiến gần đây làm cho các giới đó, nhất là Hoa Kỳ và Nam Hàn, rất e ngại rằng đây là những triệu chứng chính quyền Kim Jung Pil đang chuẩn bị một cuộc phiêu lưu quân sự: vì dân đói phải đi xâm lăng ! Chủ nghĩa xã hội đồng nghĩa với đói và chiến tranh !

Thật là mỉa mai ! Tuyên truyền cộng sản vẫn ca bài: chủ nghĩa xã hội là chủ nghĩa đem lại sung túc và hoà bình cho nhân dân, nhưng nhìn vào tình trạng Bắc Hàn, một quốc gia có thể nói là mác-lê "trong sáng" nhất -- nó còn bị đóng cửa chặt hơn Trung Cộng và Việt Cộng nữa -- nay lại là quốc gia bết bát nhất. Nó là ví dụ điển hình của sự "vận dụng" chủ nghĩa xã hội/cộng sản một cách triệt để, mù quáng và ngoan cố.

Trường hợp của Ba Lan và Bắc Hàn là một bài học mà những đảng viên Đảng Cộng Sản Việt Nam cần suy ngẫm trên đường đi dự Đại Hội VIII của Đảng tháng 6 này: buông chế độ xã hội chủ nghĩa thì no, bám chặt chủ nghĩa xã hội thì đói.